

תרומה (448)

המשכן וכליו מדות קדושות והנהגות ישרות, ואז יזכו להשראת השכינה. *ספר "מקח טוב"*

שתי פנים לתלמיד חכם

וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים (כה. י)

שני כלים במשען הושוו לתורה, הארון והמנורה הטהורה, והקשה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, לשם מה נצרכו לשתי דוגמאות, ומה מלמדת אותנו כל אחת מהן ותירץ, שאפשר ללמוד מכאן שגם תלמיד חכם צריך להיות בתרי אנפין; כמו הארון, יהיה מוצנע בקודש הקודשים, לפני ולפנים, חדר בתוך חדר, כך צריך גם הת"ח להסתיר את עצמו ולעבוד את בוראו בהצנע לכת, להיות ספון וטמון בתוך בית המדרש לא להיראות בחוץ, וכמו שאף אחד לא נכנס לקודש הקודשים, כך לא צריך אף אחד לדעת על עולמו הפנימי. אבל, הדגיש תלמיד חכם צריך להיות גם בבחינת המנורה הטהורה, מפיצה אור על כל סביבותיה, ולהשפיע על כל שכניו וידידיו ממעשיו הטובים.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִפִּית וּמַחוּץ תִּצְפְּנוּ (כה. יא)

מדוע נצטוונו לצפות בזהב את הארון, קודם מבפנים ואחר כך מצדו החיצוני? תירץ רבי זלמן מזיטיל זצ"ל, רמז רמזה לנו התורה, תחילה צריך אדם להיות זהב טהור מבית, כלומר לצאת ידי שמים, רק אחר כך ידאג להיות זהב טהור גם מבחוץ, לצאת ידי הבריות. אם יתחיל אדם לדאוג תחילה לצאת ידי הבריות, לעולם יהיה חושש שמא טרם יצא ידי חובתו, עד שכל ימיו לא יספיק לצאת ידי שמים בשלמות. *ספר "להתענג בתענוגים"*

וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרִבִּים (כה. יח)

כרביא כי נער ישראל ואהבהו (בעל בטורים)

הסבא מקלם זצ"ל ביאר את דברי בעל הטורים, שטעם הדבר שהכרובים שהיו במקדש במקום הכפורת, מקום השראת השכינה, היו עשויים בצורת כרובים צעירים, משום שהגישה של האדם לעבודת השי"ת צריכה להיות ברעננות, כמו שהיה הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל מפרש את הפסוק (הושע יא. א) **"כי נער ישראל ואוהבהו"** שהקב"ה מחבב במיוחד את עמו ישראל בעת שהם מרגישים כנער, היינו שנמצאים במצב של התלמדות ורצון להתחנך כנער, אמנם כאשר האדם משוכנע שאינו זקוק עוד לקבל, קלושה תקוותו כי אינו מרגיש שעליו להשתנות. בזה הסביר הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל, מדוע מכונה חכם בלשון חז"ל **"תלמיד חכם"**, כי חכם אמיתי הוא רק זה שמרגיש תמיד שהוא עדיין

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה. ב)

למה נסמכה פרשת תרומה מיד לאחר פרשת משפטים? ללמדך, שלפני שאדם תורם מממונו, עליו לדאוג שיהיה ממנו בידו כדין וכמשפט... וכך גם נאמר (בישעיה נו. א) **"שמרו משפט, ועשו צדקה"**. וכך מבואר בבית הלוי: הנה באה פרשה זו אחרי פרשת משפטים, דבתחילה קודם שיעשה האדם צדקה בממונו, צריך לראות שלא יהיה בממונו חשש גזל, דאם לא כן, אין הצדקה מועלת לו כלל, וכמו דלולב הגזול פסול, משום מצוה הבאה בעבירה. וזהו שאמר הכתוב: **"שמרו משפט ועשו צדקה, כי קרובה ישועתי לבוא"**. ועל כן אמר להם תחילה משפטים, ואח"כ ציוונו על נדבת המשכן. עוד יש לומר: ללמדך שלא יסתפק אדם בכך שממונו בידו כחוק וכמשפט ואינו מזיק לאחרים, אלא יוסיף על כך ויתן משלו.

אֲבָנֵי שֹהַם וְאֲבָנֵי מִלֵּאִים לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן (כה. ז)

פירש הגאון רבי אברהם הכהן זצ"ל **מג'רבא** בספרו **"קנה אברהם"**: ידוע שהתורה צופנת בתוכה סודות נוראים, רזי תורת הקבלה, רמזים בכל תג, בצירופי אותיות וגימטריות, עומק ודברים שאין להם סוף. אבל כל אלה מוסתרים בסיפורים ובפשטי הדברים. וזה שנאמר: **"אבני שֹהַם וְאֲבָנֵי מִלֵּאִים"**. יש בתורה שתי הבנות: **"שֹהַם"** הפשט כמו משהוא. ו**"מִלֵּאִים"** הם הסודות הממלאים את התיבות. והם **"לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן"**. האיפוד הוא לבוש חיצוני, כנגד הפשטים, והחושן הוא הוא הלב, כנגד הפנימיות. *ספר "מעייני השבוע"*

וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם. כָּכֵל אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵרָאָה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹת כָּל כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ

(כה. ח. ט)

דקדקו המפרשים על מלת בתוכם, שהיה לו לומר ושכנתי בתוכו, בתוך המקדש. גם המלות וכן תעשו מיותרות. (יעויין רש"י). ונראה דהנה ידוע שיש באדם כל הכלים דוגמת המקדש, וצריך האדם להתקדש בעשר קדושות המקדש עד שיזכה שתשרה שכינה עליו. כגכון מזבח, יזבח את יצרו וישרוף באש קודש את מחשבותיו הרעות, מזבח הקטורת, יהיו מעשיו נאים כקטורת וריחו נודף ללמד פושעים דרכי ה', מנורה, יאיר לאחרים בנועם המדות ויאיר בתורה, שולחן, יערוך שלחן לעניים, וכן כל הכלים וכל העבודות ששייכים באדם. וזה כוונת הכתוב: **"וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם"**, שיעשו שאוכל לשרות בתוכם ממש, והא כיצד, **"כָּכֵל אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵרָאָה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן... וְכֵן תַּעֲשׂוּ"**, יעשו המה לעצמם ככל הדברים הנרמזים בתבנית

תלמיד ועדיין עליו להתחנך, גם בתלמודו ובעיקר בבנין אישיותו ועבודות מידותיו. **ספר "לחתך עליון"**

וְהָיוּ הַפְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעַל סִכְכִּים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַפְּפֹת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו (כה.כ)

אמר הרה"ק רבי שלמה מראדומסק זי"ע, כשאדם מעורר רחמים בתפילתו על חברו, קרובה תפילתו להתקבל ברצון, גם מה שמתפלל על עצמו. אך כשהאדם מתפלל רק על עצמו, רחוקה תפילתו מלהתקבל לרצון. זהו הרמז: **"וְהָיוּ הַפְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעַל"**, רומז למעלת התפילה כמו שנאמר (ישעיה א, טו) **"ובפרישכם כפיכם וכו', "סוככים בכנפיהם" להגן בתפילתם ולעורר רחמים, על ידי "וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו" להסתכל על טובת חברו. זהו שנאמר (לו. יב-יג) "מִקְבִּילַת הַלְּלָאֵת אֶחָת אֶל אָחָת... וַיַּחַבֵּר אֶת הַיְרִיעַת אֶחָת אֶל אֶחָת בְּקִרְסִים וַיְהִי הַמְּשָׁכָן אֶחָד"** **ספר "ילקוט מאיש לרעהו"**

וְעֲשִׂיתָ שְׁלֶחַן עֲצֵי שֵׁטִים... וְעֲשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר (כה. כג-לא)

במסכת מנחות (דף פ"ו) איתא שולחן בצפון ומנורה בדרום, והנה כתיב בקהלת (א, ו) **"הולך אל דרום וסובב אל צפון סובב סובב הולך הרוח ועל סביבותיו שב הרוח"**. ואמר החפץ חיים בדרך רמז: והכוונה היא כי כל תכלית האדם היא ללכת אל דרום, הרוצה שיחכים, ידריים (ב"ב כ"ה:): ללמוד תורה ולקיים מצוות, וזהו **"הולך אל דרום"**, אולם כששואלים את האדם, למה אתה רץ מביהכ"נ תיכף אחרי התפילה ואינך יושב ללמוד שעה או שעתיים, יענה ויאמר לך כי **"סובב אל צפון"**, כלומר, אינני הולך אלא סובב, פונה הוא מעט לעסקיו להרויח לפרנסת ביתו. אבל סוף דבר הוא כי **"סובב סובב"**, הוא טרוד כ"כ בסובב עד ש"הולך הרוח", כלומר, עד שתצא נשמתו. והסוף הוא כי **"על סביבותיו"**, בשביל שהיה טרוד יותר מדאי בסובב, **"שב הרוח"**, שולחים אותו בחזרה לעולם הזה לתקן את אשר עָוָה. וסיים באנחה (אי, אבער העם ווילט זיך ניט!) **ספר "להתערך באהבתך"**

עֲשׂוּרִים קָרַשׁ לְפָאֵת נִגְבָּה תִּימְנָה (כו, יח)
אותיות קרש הן גם האותיות של שקר, הפוך תהפוך את השקר, ממילא תזכה לקדושה עליונה, להיות חלק מן המשכן, מן השקר תעשה קרש! **מעינה של תורה**

וְשֵׁשֶׁה קָנִים יִצְאִים מִצְּדִיָּה (כה.לב)
כשנתבונן נראה כי כל קנה הקרוב יותר למרכז לאמצע, הוא יותר קטן. ואילו הקנים החיצוניים המרוחקים, הם הגדולים. היה אומר הבית ישראל זצ"ל כי כפי מה שהאדם מקטין את עצמו ואינו מתגאה כן זוכה הוא להתקרב, וכמה שמחזיק את עצמו יותר גדול הוא יותר רחוק. **ספר "גדיל תורה"**

הלכה:

מי שלא התפלל מנחה בערב שבת, והגיע לבית הכנסת אחר שהצבור קיבל עליו שבת, לא יתפלל מנחה באותה בית הכנסת, אלא יתפלל במקום אחר. אולם אם בשעה שמתחיל להתפלל הצבור עדיין לא קיבל עליו שבת, רשאי להתחיל את העמידה, אף שיודע שבאמצע התפלה הצבור יגיע לקבלת שבת. המנהג הוא שבעת אמירת "מזמור לדוד" ו"לכה דודי" הופכים את פניהם לצד מערב. ומקור מנהג זה הוא בדברי האר"י ז"ל. ואף שמחזירים אחוריהם לארון הקודש, אין לפקפק במנהג זה, שיסודתו בהררי קודש, והנח להם לישראל. ואין בזה לא איסור ולא גנאי, כיון שעושים כן לשם קבלת שבת, וגם הספר תורה גבוה מן הארץ עשרה טפחים **ספר "ילקוט יוסף שבת (כרך א)"**

פתגם: הדרך נפתחת להולך בה. פתגם חסידי

חקירה: פת שעברה צורתה

אינה לחם, או שאכילתה אינה כדרך אכילה (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ב ד"ה פת שעברה צורתו)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ויקחו לי תרומה

פעם נכנסו כמה עסקנים מאחת הישיבות מארה"ב אל כ"ק האדמו"ר רבי מרדכי שלמה פרידמן מבואיאן, בבקשה שיואל להשפיע על אדם אחד לתרום עבור ישיבתם, אחר ששמע מרן בקשתם, הוציא סכום חמישים דולר ונתן לעסקנים, העסקנים נפתחו ואמרו: הרי לא ביקשנו מהרבי תרומה אלא על פלוני ישפיע שיתרום? נענה מרן להם ואמר: טרם שמשפיעים על הזולת צריכים לבד לעשות כי אז תהא להשפעה משמעות אחרת. **ספר "מטעמי השולחן"**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוון אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסוון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסיים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרדיה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוקוה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול ארסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

